

- billedkunstnere, fotografer og andre kun berettigede til almindelig biblioteksafgift, hvis de stod som eneste frembringer af en bog.
- Kun danske statsborgere og dansksprogede sydslesvigere var berettigede. Udenlandske statsborgere kunne dog opnå ret til afgift, hvis de havde en særlig tilknytning til Danmark.
  - Oversættere, forfattere til flerforfatternværker m.v. samt komponister, uøvende kunstnere og andre, der var repræsenteret med grammofonplader m.v. eller eksemplarer af billedkunst på bibliotekerne, var ikke berettigede til almindelig biblioteksafgift. Disse grupper kunne kun få del i særlige rådighedsbeløb, som fordeltes efter ansøgning af fire forskellige udvalg på grundlag af skøn over de pågældende ansøgers kvantitative repræsentation i bibliotekerne.
  - Den almindelige biblioteksafgift blev ydet med et årligt beløb pr. udlånsenhed (bind), hvormed den enkelte berettigede var repræsenteret på bibliotekerne.
  - Afgiften blev ydet efter graduerede satser, idet de første 20.000 bind udløste fuld afgift, de næste indtil 40.000 bind udløste halv afgift, og yderligere bind udløste en tredjedel afgift. Der udbetaltes således forholdsvis meget pr. bind til en forfatter med få bind på bibliotekerne, mens en forfatter med mange bind fik forholdsvis mindre pr. bind.
  - Grundlaget for beregningen af den almindelige biblioteksafgift var en årlig manuel totaloptælling af bogbestanden i de af loven omfattede biblioteker.
  - Administrationen af ordningen varetoges af Statens Bibliotekstjeneste.

#### *Efter 1992*

Med Folketingets vedtagelse af lov nr. 354 af 6. juni 1991 blev der gennemført fundamentale ændringer af biblioteksafgiften:

- Afgiften blev ændret fra at være en lovbundet vederlagsordning til en kulturstøtteordning på linie med, hvad der i øvrigt gælder inden for Kulturministeriets ressort (film, musik, teater osv.). Bevillingen på finansloven blev underlagt normal statslig udgiftsstyring.
- Kredsen af afgiftsberettigede blev udvidet med oversættere og andre bidragsydere til bøger, som hidtil kun havde kunnet ansøge om at få del i de særlige rådighedsbeløb.
- Kriteriet for at være berettiget blev ændret fra krav om dansk statsborgerskab til at gælde enhver forfatter m.v., hvis bøger udgives på dansk.

- Udbetalingen af afgift blev over en periode på 5 år omlagt fra udbetaling pr. bind (uanset omfang) til udbetaling på grundlag af sidetal pr. bogtitel og antal eksemplarer af hver titel. I overgangsperioden blev afgiften fordelt efter begge beregningsmetoder, således at en stadigt stigende del af den samlede bevilling i den femårige overgangsperiode blev fordelt efter den nye beregningsmetode. Omlægningen skulle være tilendebragt den 1. januar 1997.
- Regelsættet blev forenklet. De to rådighedsbeløb vedrørende oversættelser og flerforfatternværker m.v. med tilhørende administration blev afskaffet.
- De to tilbageværende rådighedsbeløb for henholdsvis grammofonplader m.v. og billedkunst blev forhøjet, men blev i øvrigt videreført i hovedsagen uændret.
- Den årlige manuelle totaloptælling på bibliotekerne blev afskaffet og erstattet af indberetninger fra de biblioteker, som havde registreret deres bogbestand på edb.
- Edb-indberetningerne skulle foretages på såkaldt titelniveau, hvorved det blev muligt for flere berettigede til en enkelt titel - eksempelvis flere forfattere, forfatter og illustratør osv. - at dele afgiften.
- Oplysninger om, hvem der havde bidraget til en bog og dermed kunne få del i afgiften, blev principielt baseret på oplysningerne i Nationalbibliografien.

På baggrund af, at der efter 1991-loven fremtidig skulle ydes biblioteksafgift til en række nye grupper af berettigede, blandt andre oversættere, blev finanslovsbevillingen til almindelig biblioteksafgift i forbindelse med 1991-lovens vedtagelse forhøjet med 7,5 mio. kr. Endvidere blev rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v. forhøjet fra 1 mio. kr. til 2 mio. kr., og rådighedsbeløbet for billedkunst blev forhøjet fra ca. 30.000 kr. til 100.000 kr.

Udviklingen i de statslige udgifter til biblioteksafgiftsformål i perioden 1985 til 1997 er belyst i **bilag 2**, hvoraf fremgår, at udgifterne i de nævnte år er steget fra ca. 76,4 mio. kr. til 141,1 mio. kr.

#### *2. Arbejdsgruppens rapport*

Arbejdsgruppen færdiggjorde sin rapport den 18. december 1997.

I rapporten tager gruppen udgangspunkt i, at biblioteksafgiftens sigte er at støtte dansk kultur på en måde, der samtidig indebærer samfundets anerkendelse af, at værker gennem det offentlige biblioteksvæsen stilles til rådighed for offentligheden.

Med dette udgangspunkt finder arbejdsgruppen, at biblioteksafgiften i hovedtræk har fungeret efter sin hensigt, og at der ikke er grundlag for at stille forslag